

ומוכח, שהיזק ראייה שמו היזק!

ודוחה הגמרא: **נפל, שאני**. אין להוכיח מכותל שנפל, שהיה כבר בנוי בעבר בהסכמת השותפים, לגבי הדין חצר שלא היה בה כותל, לפי שבכותל שנפל, כבר נתרצו לו מקודם הבעלים הראשונים.⁽²¹⁾

ומקשה הגמרא: **ודקארי לה, מאי קארי לה?** מה היתה מתחילה סברתו של זה שהביא ראייה מכותל שנפל, לכאן, והרי ברור הוא שמשם אין ראייה למקום שאף פעם לא היה כותל?!

ומתרצת הגמרא: המילה "וכן" אינה אמורה לגבי סיבת החיוב להקמת מחיצה, אלא היא אמורה **אגויל וגזית**, לגבי סוגי האבנים שבונים בהם את המחיצה בגינה כמו בחצר. "כותל":

ומביאה הגמרא ראייה נוספת שהיזק ראייה שמיה היזק:

תא שמע ראייה מהא דתנן לקמן [ה א]: **כותל חצר שנפל — מחייבין אותו לבנות עד גובה ד' אמות**, כדי למנוע היזק ראייה, גם בלי הסכמתו לבנות.

ראייה לפי הסובר ששמו היזק. או משום עין הרע, לפי הסובר "היזק ראייה אין שמו היזק". ולהלכה, שפוסקים היזק ראייה שמו היזק, ודאי שחיוב הכותל הוא משום היזק ראייה.

אולם, ראה ברמב"ם [פ"ב מהלכות שכנים הט"ז], שבגינה החיוב לבנות מחיצה אינו אלא בגובה עשרה טפחים. ואין חיוב לבנות ד' אמות כמו בחצר. ולכאורה זהו נגד המבואר בסוגייתנו, שניסו להוכיח מגינה. ואם שם החיוב הוא רק עשרה טפחים אם כן, אין כל הוכחה.

וראה בנמוקי יוסף [להלן ד א. דף ב ע"א בדפי הרי"ף ד"ה "וכן"], שבאמת הקשה כן על הרמב"ם מסוגייתנו. ותירץ, שלאחר תשובת הגמרא, שהמילה "וכן" הנאמרת בגינה, מתייחסת לסוגי האבנים [גויל, גזית], חוזרת בה הגמרא מזה שבגינה הטעם הוא משום היזק ראייה. אלא הטעם הוא משום עין הרע בלבד. ולזה די, לדעת הרמב"ם, במחיצה בת עשרה טפחים, ותו לא!

אבל הראב"ד [בהשגות שם], כתב על דברי הרמב"ם האלו שהינם שיבוש. וכוונתו, שכפי הנראה הוא למד בסוגיא כפי שהבין הנמוקי יוסף בקושייתו. ולפיכך הוקשה לו דברי

הרמב"ם.

ובמגדל עוז הביא שחכמי לוניל שאלו זאת את הרמב"ם עצמו. והוא השיב להם, שתירוצן הגמרא משום עין הרע, אינו אלא דחיה בעלמא. ובאמת אין חיוב [מצד הדין] לבנות מחיצה בחצר, אלא מצד מידת חסידות. וכפי המבואר בגמרא [להלן דף ו, כדי שלא יהא נתפס עליו כגנב. [דהיינו, שמי שעובר גבול זה נתפס כגנב]. ולזה, די במחיצת עשרה טפחים, כמבואר שם בגמרא.

וראה מה שכתבו על כך נו"כ הרמב"ם, המגיד משנה והלחם משנה, וכן בספר אבן האזל שהאריך. וראה עוד בשעורי רבי שמואל [עמ' עז].

21. ראה בשיטה מקובצת שכוונת רש"י, במה שכתב "שכבר נתרצו ראשונים", היינו, אפילו שדיירי החצר עכשיו הינם חדשים שלא נתרצו בכותל, ואלה שנתרצו כבר אינם כאן. מכל מקום, כיון שמכוחם הם באים, ותחילת שותפותם היתה עם מחיצה בין שני צדי החצר. הרי שכך היה תנאי השותפות שלהם, להמשיך את המצב כפי שהיה מתחילת בואם.